

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน STRATEGIES OF PROACTIVE LEARNING MANAGEMENT FOR ENHANCING THE BASIC EDUCATION QUALITY

สาธกาทาลชัย¹, สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี², สันญา เคนาภูมิ*³
Sathaka Tanchai¹, Suwattanapong Romsri², Sanya Kenaphoom*³

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด

²สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

³มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Roi Et Secondary Educational Service Area Office, Thailand

²Mahasarakham Provincial Education Office, Thailand

³Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

*Corresponding author's e-mail: sathaka101@gmail.com¹, sornortom@gmail.com², zumsa_17@hotmail.com,³

Received: February 23, 2024

Revised: March 30, 2024

Accepted: March 17, 2024

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับแนวทางที่เป็นระบบเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองได้เป็นอย่างดี แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบพลวัต และมีส่วนร่วมซึ่งจัดลำดับความสำคัญของความสำเร็จของผู้เรียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การดำเนินการศึกษาค้นคว้านี้ใช้วิธีการรวบรวมและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผลการศึกษา พบว่า 1) กลยุทธ์ดั้งเดิมของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและการวางแผน เทคนิคการบริหารเวลา กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จและกลไกการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะ 2) แนวทางร่วมสมัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ เครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวทางการเรียนรู้จากการถามคำถามและการเรียนรู้จากปัญหา และรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน 3) ผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ผลลัพธ์ตามหลักฐานของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้อิงผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลการเรียน ความพึงพอใจของครูและการพัฒนาวิชาชีพ และผลประโยชน์ของสถาบันและผลกระทบระยะยาว

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; คุณภาพการศึกษา

Abstract

Active learning involves a systematic and deliberate approach to facilitate the learning process that allows students to take control of their own learning experiences. A proactive approach plays an important role in enhancing the quality of education by promoting a dynamic and engaging learning environment that prioritizes student success and achievement. The purpose of this study was to investigate strategies for proactive learning management in order to improve education quality. This study employed a method gathering and scrutinizing active learning-related literature. The study's findings revealed; 1) Traditional proactive learning management strategies were goal setting and planning time management techniques metacognitive strategies self-assessment and feedback mechanisms. 2) Contemporary approaches to proactive learning management technology-enhanced learning tools, collaborative and cooperative learning methods, inquiry-based and problem-based learning approaches, and flipped classroom models. 3) Impact on educational Quality were evidence-based outcomes of proactive learning management strategies, student engagement, motivation, and academic performance, teacher satisfaction and professional development, institutional benefits and long-term impact.

Keyword: strategy; active learning management; educational quality

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับแนวทางที่เป็นระบบและตั้งใจเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองได้ (Liu, Bridgeman, & Adler, 2012) แตกต่างจากวิธีการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มักมีครูเป็นศูนย์กลางและเชิงรับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในเส้นทางการเรียนรู้ของพวกเขา (Hattie, 2009) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ความต้องการของผู้เรียน การให้การสนับสนุนและทรัพยากรที่เหมาะสม และการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ ความคิดริเริ่ม และการควบคุมตนเอง (Purdie & Hattie, 2016) ด้วยการจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์เชิงรุก นักการศึกษามุ่งหวังที่จะสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบพลวัต และครอบคลุม ซึ่งตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้และความชอบที่หลากหลาย ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยเพิ่มผลลัพธ์ทางการศึกษาและความสำเร็จของผู้เรียน

ศูนย์กลางของการจัดการการเรียนรู้เชิงรุก คือ แนวคิดเรื่องสิทธิและเสรีภาพของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง (Reeve, 2016) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนเป็นตัวแทนที่กระตือรือร้นในเส้นทางการศึกษา ช่วยให้พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำกับตนเอง ติดตามความก้าวหน้า และตัดสินใจอย่างรอบรู้เกี่ยวกับเป้าหมายและกลยุทธ์การเรียนรู้ของพวกเขา (Zimmerman, 2000) นักศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดสิทธิและเสรีภาพในการเรียนรู้โดยการให้โอกาสในการเลือก ความเป็นอิสระ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในกระบวนการเรียนรู้ (Ryan & Deci, 2000) ด้วยการปลูกฝังสิทธิและเสรีภาพของผู้เรียน การจัดการการเรียนรู้เชิงรุก

ส่งเสริมแรงจูงใจจากภายใน การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้เชิงลึกของผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Reeve, 2016)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังครอบคลุมกลยุทธ์การสอน วิธีการประเมิน และแนวปฏิบัติในชั้นเรียนที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมเชิงรุกและประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย (Chickering & Gamson, 1987) ผู้สอนเชิงรุกใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น ห้องเรียนกลับด้าน การเรียนรู้ด้วยการถามคำถาม และโครงการความร่วมมือเพื่อกระตุ้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (Prince, 2004) นอกจากนี้การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลเพื่อเพิ่มความสามารถในการเข้าถึง ความยืดหยุ่น และการโต้ตอบในกระบวนการเรียนรู้ (Means et al., 2013) ด้วยการบูรณาการการสอนเชิงรุกเข้ากับการสอน นักการศึกษาจะสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ เชื่อมโยงแนวคิด และประยุกต์การเรียนรู้ในบริบทโลกแห่งความเป็นจริง ดังนั้นจึงส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและความชำนาญในเนื้อหาสาระ (Bonwell & Eison, 1991)

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบพลวัต และมีส่วนร่วมซึ่งจัดลำดับความสำคัญของความสำเร็จของผู้เรียน (Frederickson & Cline, 2015) กลยุทธ์เชิงรุกแตกต่างจากแนวทางเชิงรับที่เพียงตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้น กลยุทธ์เชิงรุกคาดการณ์อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและใช้มาตรการป้องกันเพื่อจัดการกับปัญหาเหล่านั้นในเชิงรุก (Frederickson & Cline, 2015) ในด้านการศึกษา แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ตั้งเป้าหมาย และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ (Reeve, 2016) ด้วยการส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้เรียนและความเป็นอิสระ วิธีการเชิงรุกจะกระตุ้นแรงจูงใจจากภายใน ความอยากรู้อยากเห็น และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงผลการเรียนและผลการศึกษา (Ryan & Deci, 2000)

จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีส่วนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เชิงบวกและสนับสนุนที่หล่อเลี้ยงการพัฒนาทางสังคม อารมณ์ และการรับรู้ของผู้เรียน (Fisher et al., 2018) นักการศึกษาเชิงรุกให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีแบบองค์รวมของผู้เรียนโดยใช้กลยุทธ์การจัดการห้องเรียนเชิงรุก ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวก และการให้การสนับสนุนและการแทรกแซงอย่างทันที่ (Frederickson & Cline, 2015) ด้วยการปลูกฝังวัฒนธรรมแห่งความเอาใจใส่ ความไว้วางใจ และความเคารพ วิธีการเชิงรุกจะช่วยเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความนับถือตนเอง และความมั่นใจในความสามารถในการประสบความสำเร็จด้านวิชาการ (Fisher et al., 2018) นอกจากนี้ แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมการไม่แบ่งแยกและความเท่าเทียมโดยการตอบสนองความต้องการ ภูมิหลัง และรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีโอกาสที่จะเจริญเติบโตและเข้าถึงศักยภาพสูงสุดของตนเอง (Gay, 2018)

ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและนวัตกรรมในด้านการศึกษา นักการศึกษาเชิงรุกเปิดรับกรอบความคิดแบบเติบโตและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง แนวปฏิบัติที่เน้นการวิจัย และการตัดสินใจโดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ นักการศึกษาเชิงรุกจะพร้อมจะปรับตัวให้เข้ากับภูมิทัศน์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ และตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนโดยการติดตามแนวโน้มที่เกิดขึ้น แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และการวิจัยด้าน

การศึกษา นอกจากนี้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความเป็นผู้นำ ร่วมกันระหว่างนักการศึกษา ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งเสริมวัฒนธรรมของความรับผิดชอบร่วมกันและความรับผิดชอบต่อความเป็นเลิศทางการศึกษา (Senge, 1990; Bonwell & Eison, 1991; Hattie, 2009; Means et al., 2013) ฉะนั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าจึงมีความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาเพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือว่าการสังเคราะห์องค์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วเพื่อจะจัดระบบความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างทันที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

กรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและกรอบแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกเกี่ยวข้องกับแนวทางที่ตั้งใจและคาดการณ์ล่วงหน้าในการจัดระเบียบ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนประสบการณ์การเรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพผลลัพธ์ของผู้เรียน (Reeve, 2016) การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมีรากฐานมาจากหลักการของการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองและการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นที่การเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีบทบาทอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ แทนที่จะเป็นเพียงผู้รับข้อมูลเฉย ๆ (Zimmerman, 2000) กรอบแนวคิดของการจัดการการเรียนรู้เชิงรุกครอบคลุมแนวคิดในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสิทธิและเสรีภาพ ความเป็นอิสระ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมาย ติดตามความก้าวหน้า และทำการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การเรียนรู้ตามผลตอบรับและการไตร่ตรอง (Reeve, 2016) การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกพยายามสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและกระตุ้นที่ส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการจัดลำดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และการรับรู้ปัญหา

หัวใจสำคัญของกรอบแนวคิดของการจัดการการเรียนรู้เชิงรุกคือแนวคิดของการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการควบคุมและควบคุมกระบวนการรับรู้ อารมณ์ และพฤติกรรมของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนที่ควบคุมตนเองมีความกระตือรือร้นในแนวทางการเรียนรู้ โดยใช้กลยุทธ์การเรียนรู้และอภิปัญญาที่หลากหลายเพื่อวางแผน ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของพวกเขา การจัดการเรียนรู้เชิงรุกพยายามที่จะปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ที่ควบคุมตนเองในหมู่ผู้เรียนโดยการให้โอกาสในการตั้งเป้าหมาย การประเมินตนเอง และการไตร่ตรอง เช่นเดียวกับการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมการกำกับดูแลตนเอง การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนรู้ที่เป็นอิสระและตลอดชีวิตซึ่งสามารถปรับตัวเข้ากับความท้าทายและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ ๆ (Zimmerman, 2000; Reeve, 2016)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้รับการพัฒนาจากแนวทางการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ ความสนใจ และจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน (Reeve, 2016) แตกต่างจากแนวทางที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางแบบดั้งเดิม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การนำเสนอเนื้อหาและการประเมินเป็นหลัก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้

ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกมากกว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม และเข้าถึงได้สำหรับผู้เรียนทุกคน (Bonwell & Eison, 1991) ในห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักการศึกษาจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนวทางในการสนับสนุนผู้เรียนในเส้นทางการเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ และส่งเสริมวัฒนธรรมของการทำงานร่วมกันและการสอบถาม (Bonwell & Eison, 1991) ด้วยการปรับแต่งการสอนให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความชอบของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะส่งเสริมความเท่าเทียม การไม่แบ่งแยก และความสำเร็จทางวิชาการสำหรับผู้เรียนทุกคน (Reeve, 2016)

ดังนั้นกล่าวได้ว่าการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งได้รับการสนับสนุนโดย (Reeve, 2016; Bonwell & Eison, 1991) ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญจากแนวทางแบบเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง โดยการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ ความสนใจ และจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน ตรงกันข้ามกับการรับเนื้อหาแบบพาสซีฟตามแบบฉบับดั้งเดิม การเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม และเข้าถึงได้สำหรับผู้เรียนทุกคน ด้วยการวางตำแหน่งนักการศึกษาในฐานะผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าผู้ให้บริการเนื้อหาเพียงผู้เดียว การเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมของการทำงานร่วมกันและการซักถาม ในขณะที่ตัวนักเรียนก็รองรับรูปแบบการเรียนรู้และความชอบที่หลากหลาย แนวทางนี้ดังที่ (Reeve, 2016) เน้นย้ำ ไม่เพียงแต่เพิ่มการไม่แบ่งแยกเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยให้ประสบความสำเร็จทางวิชาการด้วยการรักษาความเท่าเทียมกันในหมู่ผู้เรียนอีกด้วย

มุมมองทางทฤษฎีที่เชื่อมโยงกลยุทธการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (Self-regulated learning theory) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (SRL) วางตัวว่าผู้เรียนควบคุมกระบวนการรับรู้ แรงจูงใจ และพฤติกรรมของตนอย่างกระตือรือร้น เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ของตน ตามทฤษฎีนี้ ผู้เรียนไม่ใช่ผู้รับความรู้แบบเฉย ๆ แต่เป็นตัวแทนที่กระตือรือร้นที่จะติดตามควบคุม และปรับกลยุทธ์การเรียนรู้ตามความเข้าใจในงานและกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกที่ได้รับข้อมูลจากทฤษฎี SRL เน้นการส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านอภิปัญญา ความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเอง และทักษะในการควบคุมตนเองของผู้เรียน นักการศึกษาสนับสนุนผู้เรียนในการตั้งเป้าหมายที่สมจริง วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ติดตามความก้าวหน้า และสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ของพวกเขา ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง กลยุทธ์เชิงรุกช่วยให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเองและกลายเป็นผู้เรียนที่เป็นอิสระและตลอดชีวิตที่สามารถปรับตัวเข้ากับบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Zimmerman, 2000)

2. แนวทางคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist approaches) แนวทางการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์เน้นการสร้างความรู้เชิงรุกผ่านประสบการณ์ที่มีความหมายและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Piaget, 1972) ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในโลกโดยมีส่วนร่วมในงานที่แท้จริง การแก้ปัญหา และไตร่ตรองประสบการณ์ของตนเอง (Vygotsky, 1978) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ได้รับแจ้งจากหลักการคอนสตรัคติวิสต์จัดลำดับความสำคัญในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้เชิงรุก การสำรวจด้วยการสอบถาม และการแก้ปัญหาร่วมกัน นักการศึกษาออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความหมายของตนเอง เชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม และมีส่วนร่วมในวาทกรรมที่มีความหมายกับเพื่อนฝูงและผู้สอน (Jonassen, 1999) ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กลยุทธ์เชิงรุกที่มีพื้นฐานมาจากแนวทางคอนสตรัคติวิสต์ส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การคิดเชิงวิพากษ์ และการสร้างความรู้ของผู้เรียน (Vygotsky, 1978)

3. ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural theories) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมวัฒนธรรมเน้นบทบาทของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในการกำหนดประสบการณ์และผลลัพธ์การเรียนรู้ (Vygotsky, 1978) ตามมุมมองทางสังคมวัฒนธรรม การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เป็นสื่อกลางทางสังคมที่เกิดขึ้นผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความรู้มากขึ้น เช่น ครู เพื่อนร่วมงาน และสมาชิกในชุมชน (Rogoff, 1990) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ได้รับข้อมูลจากทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรมเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ตอบสนองการทำงานร่วมกันและวัฒนธรรมที่รับรู้และให้คุณค่ากับภูมิหลัง ประสบการณ์ และมุมมองที่หลากหลายของผู้เรียน (Gay, 2018) นักการศึกษาอำนวยความสะดวกในประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายซึ่งใช้แหล่งความรู้ทางวัฒนธรรมของผู้เรียน ส่งเสริมการซักถามร่วมกัน และส่งเสริมความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Rogoff, 1990) ด้วยการเปิดรับความหลากหลายและส่งเสริมการไม่แบ่งแยก กลยุทธ์เชิงรุกที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางสังคมและวัฒนธรรมจะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Gay, 2018)

ดังนั้นกล่าวได้ว่า ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมและวิธีการคอนสตรัคติวิสต์เน้นย้ำว่าการสอนที่ดีมีความหลากหลายเพียงใด เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นอิสระและหน่วยงานที่รวมอยู่ในการเรียนรู้เชิงรุก ทฤษฎีการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้เรียนในการสังเกต จัดการ และควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง หลักพื้นฐานของแง่มุมการมีส่วนร่วมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ คือ แนวทางคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งถือว่าผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจโลกอย่างแข็งขันผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมเน้นการทำงานร่วมกันและวาทกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกจำนวนมาก และเน้นถึงความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาสามารถสร้างและดำเนินการตามกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงรุกที่สนับสนุนการเติบโตของผู้เรียนในฐานะนักคิดที่มีวิจารณญาณและเป็นอิสระในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็ปรับปรุงความสำเร็จทางวิชาการไปพร้อม ๆ กันโดยใช้กรอบทางทฤษฎีเหล่านี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนขอเสนอกรอบแนวคิดการศึกษา ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อ

ยกระดับคุณภาพ

- กลยุทธ์ดั้งเดิมของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- แนวทางร่วมสมัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลวิจัย คณะผู้วิจัยดำเนินการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบจากเอกสารทางวิชาการ หลากหลาย ได้แก่ บทความทางวิชาการ หนังสือ รายงาน และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการ การเรียนรู้เชิงรุกในบริบททางการศึกษา
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับเครื่องมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัย กำหนดเอกสารทางวิชาการออกเป็นประเภทตำรา หนังสือ บทความวิชาการ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยทำการสืบค้นเอกสารทางวิชาการทั้งหนังสือหรือบทความทางวิชาการ ผ่านระบบสืบค้นอิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูลที่เชื่อถือ จากนั้นทำการคัดกรองตามเกณฑ์การรวมและการคัดออกที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อเลือกการศึกษาที่ เน้นแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการสอนและการเรียนรู้และผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา
4. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากกระบวนการคัดเลือกเอกสารทางวิชาการ คณะผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และใช้วิธีการนำเสนอเชิงพรรณนาความต่อไป

ผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ผู้เขียนขอแนะนำเสนอประเด็น การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์ดั้งเดิมของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Traditional Strategies of Proactive Learning Management)

1.1 การตั้งเป้าหมายและการวางแผน (Goal setting and planning) การตั้งเป้าหมายและการวางแผนเป็น องค์ประกอบพื้นฐานของกลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ ด้วยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน บรรลุผลได้ และพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผู้เรียนจะ รู้สึกถึงทิศทาง วัตถุประสงค์ และแรงจูงใจในการศึกษาของตน การตั้งเป้าหมายที่มีประสิทธิผลเกี่ยวข้องกับการระบุ วัตถุประสงค์เฉพาะ วัตถุประสงค์ บรรลุได้ เกี่ยวข้อง และมีกำหนดเวลา (SMART) ที่สอดคล้องกับแรงบันดาลใจทาง วิชาการและความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้รับการสนับสนุนให้ แบ่งเป้าหมายใหญ่ๆ ออกเป็นงานย่อย ๆ ที่สามารถจัดการได้ และสร้างลำดับเวลาหรือตารางเวลาเพื่อติดตามความก้าวหน้าและรับประกันว่าจะเสร็จสิ้นทันเวลา ด้วยการตั้งเป้าหมายและการวางแผน ผู้เรียนจะพัฒนาทักษะที่สำคัญ เช่น การจัดการ การ บริหารเวลา และวินัยในตนเอง ซึ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Locke & Latham, 1990; Zimmerman, 2002)

1.2 เทคนิคการบริหารเวลา (Time management techniques) เทคนิคการบริหารเวลาเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้เวลาและทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุเป้าหมายทางวิชาการ การจัดการเวลาที่มี ประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับการระบุลำดับความสำคัญ การจัดสรรเวลาสำหรับงานเฉพาะ และการหลีกเลี่ยงการ ผัดวันประกันพรุ่งและสิ่งรบกวนสมาธิ ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนให้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น นกวางแผน ปฏิทิน และ รายการสิ่งที่ต้องทำเพื่อจัดระเบียบภาระงานทางวิชาการและกำหนดเส้นตายที่สมจริงสำหรับการทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้เสร็จสิ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การแบ่งงานออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ การใช้เทคนิค

การปิดกั้นเวลา และการฝึกการตรวจสอบตนเองเพื่อให้แน่ใจว่าใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการเรียนรู้เทคนิคการบริหารเวลา ผู้เรียนจะพัฒนาทักษะที่มีคุณค่า เช่น การควบคุมตนเอง ความยืดหยุ่น และการปรับตัว ซึ่งมีความสำคัญต่อความสำเร็จทางวิชาการและวิชาชีพ (Macan et al, 1990; Britton & Tesser, 1991)

1.3 กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จหรือกลวิธีเชิงอภิปราย (Metacognitive strategies) กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จเกี่ยวข้องกับความรู้และการควบคุมกระบวนการรับรู้ของตนเอง รวมถึงการวางแผน ติดตาม และประเมินการเรียนรู้ของตนเอง การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกเน้นถึงความสำคัญของกลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จในการช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นผู้เรียนที่มีกลยุทธ์และกำกับตนเองได้ กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การติดตามความเข้าใจ และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำนาย การตั้งคำถาม การสรุป และการไตร่ตรองประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและเพิ่มพูนทักษะการแก้ปัญหา โดยการพัฒนาความตระหนักรู้และกลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จผู้เรียนจะมีความเชี่ยวชาญมากขึ้นในการควบคุมกระบวนการเรียนรู้ ปรับกลยุทธ์ให้เข้ากับงานและบริบทที่แตกต่างกัน และถ่ายทอดความรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ (Schraw & Moshman, 1995; Flavell, 1979; Zimmerman, 2000)

1.4 กลไกการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะ (Self-assessment and feedback mechanisms) กลไกการประเมินตนเองและผลตอบรับเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่ช่วยให้ผู้เรียนติดตามความก้าวหน้าของตนเอง และรับผลตอบรับอย่างทันท่วงทีเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตน ประเมินตนเองเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในการประเมินงานของตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การระบุจุดแข็งและจุดอ่อน และการตั้งเป้าหมายในการปรับปรุง ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น รูบริก รายการตรวจสอบ และแบบสำรวจการประเมินตนเอง เพื่อประเมินการเรียนรู้ของตนเองและติดตามความก้าวหน้าในช่วงเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ กลไกผลตอบรับเกี่ยวข้องกับการให้ผลตอบรับที่สร้างสรรค์แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับงานของตน โดยเน้นด้านความสำเร็จและพื้นที่สำหรับการเติบโต และเสนอข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุง ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพจะต้องเฉพาะเจาะจง ทันเวลา และนำไปปฏิบัติได้ โดยให้คำแนะนำที่ชัดเจนแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้ของพวกเขา ด้วยการมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและรับผลตอบรับ ผู้เรียนจะพัฒนาความตระหนักรู้มากขึ้นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง กลายเป็นผู้เรียนที่เป็นอิสระและพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และในท้ายที่สุดจะปรับปรุงผลการเรียนของพวกเขา (Black & Wiliam, 1998; Hattie & Timperley, 2007), (Andrade, 2000)

2. แนวทางร่วมสมัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Contemporary Approaches to Proactive Learning Management)

2.1 เครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (Technology-enhanced learning tools) เครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเสริมเป็นแนวทางร่วมสมัยในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อปรับปรุงประสบการณ์ทางการศึกษา เครื่องมือเหล่านี้ครอบคลุมเทคโนโลยีที่หลากหลาย รวมถึงระบบการจัดการการเรียนรู้ ทรัพยากรมัลติมีเดีย การจำลองเชิงโต้ตอบ และแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ นักการศึกษาเชิงรุกผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนบุคคล และโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเข้มข้น เครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและตามจังหวะของตนเอง ช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นและเข้าถึงได้มากขึ้นในกระบวนการ

เรียนรู้ ด้วยการรวมเทคโนโลยีเข้ากับการสอน นักการศึกษาสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบโต้ตอบและ
ดื่มด่ำที่ตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้ ความชอบ และความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งทำได้ดีแล้วจะเป็นการเพิ่มการ
มีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลลัพธ์การเรียนรู้ (Means et al., 2013; Hwang & Wu, 2014)

2.2 วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบร่วมมือ (Collaborative and cooperative learning methods) วิธีการ
เรียนรู้แบบร่วมมือและแบบร่วมมือเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การปฏิสัมพันธ์ทาง
สังคม และแบ่งปันประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ในการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก
ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน แบ่งปันแนวคิด และแก้ไขปัญหาด้วยกัน ในทางกลับกัน การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีโครงสร้างซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้
บรรลุความสำเร็จร่วมกัน นักการศึกษาเชิงรุกใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือและร่วมมือเพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
ทักษะการสื่อสาร และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน โดยการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้
จากกันและกัน ได้รับมุมมองที่หลากหลาย และพัฒนาความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในเนื้อหาสาระ วิธีการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือและแบบร่วมมือยังส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของและชุมชนในห้องเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและ
เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมสำหรับผู้เรียน (Johnson & Johnson, 1999; Slavin, 1995)

2.3 แนวทางการเรียนรู้จากการถามคำถามและการเรียนรู้จากปัญหา (Inquiry-based and problem-based
learning approaches) แนวทางการเรียนรู้แบบถามคำถามและแบบอิงปัญหาเป็นกลยุทธ์เชิงรุกที่ดึงดูดผู้เรียนให้มีส่วน
ร่วมกับงานและความท้าทายในโลกแห่งความเป็นจริงอย่างแท้จริง ในการเรียนรู้แบบใช้การสืบค้น ผู้เรียนสำรวจ
คำถามปลายเปิด ดำเนินการสืบสวน และค้นหาวิธีแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนผ่านการซักถามด้วยตนเอง ในทางกลับกัน
การเรียนรู้จากปัญหาเกี่ยวข้องกับการนำเสนอผู้เรียนด้วยปัญหาที่แท้จริงหรือกรณีศึกษาที่ต้องการให้พวกเขาใช้
ความรู้และทักษะเพื่อสร้างวิธีแก้ปัญหา นักการศึกษาเชิงรุกใช้แนวทางการเรียนรู้แบบถามคำถามและแบบอิงปัญหา
เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียน ด้วยการมีส่วนร่วม
ในงานและการสืบสวนที่แท้จริง ผู้เรียนจะพัฒนาความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในเนื้อหาสาระและได้รับประสบการณ์อันมี
ค่าในการประยุกต์ความรู้กับสถานการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง แนวทางการเรียนรู้แบบถามคำถามและแบบอิง
ปัญหายังส่งเสริมความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น การซักถาม และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน เพื่อเตรียมพวกเขาให้
พร้อมสำหรับความสำเร็จในการทำงานในศตวรรษที่ 21 (Savery & Duffy, 1995; Hmelo-Silver, 2004)

2.4 รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom models) รูปแบบห้องเรียนกลับด้านแสดงถึงแนว
ทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดการการเรียนรู้ที่กำหนดบทบาทดั้งเดิมของครูและผู้เรียนใหม่ ในห้องเรียนแบบ
กลับด้าน เนื้อหาการสอนจะถูกส่งนอกชั้นเรียนผ่านวิดีโอที่บันทึกไว้ล่วงหน้า การบรรยายออนไลน์ หรือการอ่าน
ในขณะที่เวลาเรียนเน้นไปที่กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก การอภิปราย และโครงการความร่วมมือ นักการศึกษาเชิงรุกใช้
รูปแบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การโต้ตอบระหว่างเพื่อน และประสบการณ์การเรียนรู้ส่วนบุคคล
ของผู้เรียน ด้วยการพลิกโครงสร้างห้องเรียนแบบดั้งเดิม นักการศึกษาสามารถปรับเวลาการสอนแบบเห็นหน้า
ให้เหมาะสมสำหรับงานการคิดที่มีลำดับสูงกว่า กิจกรรมการแก้ปัญหา และการสนับสนุนรายบุคคล รูปแบบห้องเรียน
กลับด้านยังส่งเสริมความเป็นอิสระของผู้เรียน ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้อง
เป็นเจ้าของการเรียนรู้นอกชั้นเรียน นอกจากนี้ รูปแบบห้องเรียนกลับด้านยังอำนวยความสะดวกในการสอนที่แตกต่าง

ช่วยให้นักการศึกษาสามารถปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการ ความสนใจ และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน (Bergmann & Sams, 2012; Brame, 2013; Tucker, 2012)

3. ผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา (Impact on Educational Quality)

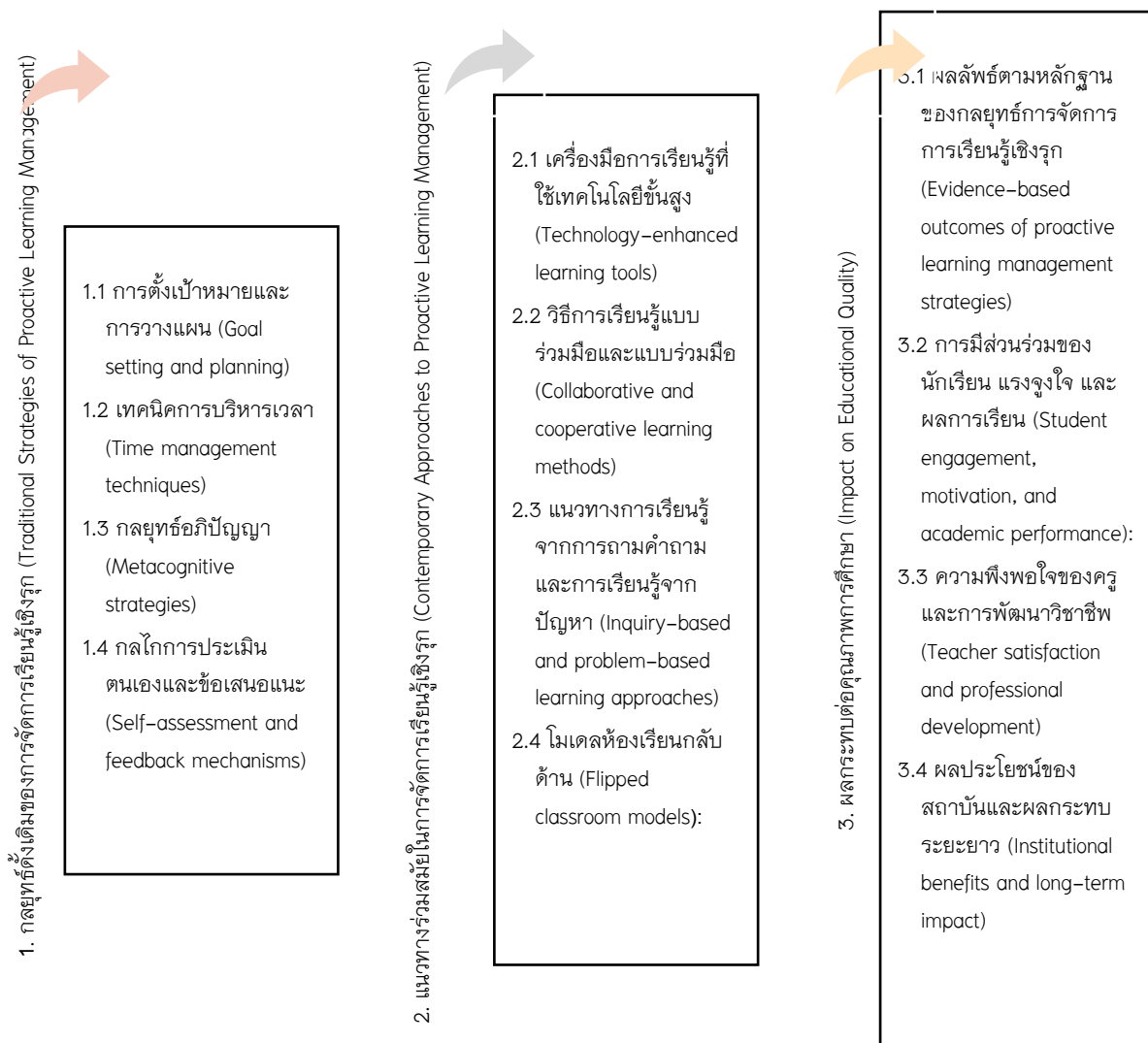
3.1 ผลลัพธ์ตามหลักฐานของกลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุก (Evidence-based outcomes of proactive learning management strategies) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแสดงให้เห็นว่าให้ผลลัพธ์เชิงบวกตามหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา การศึกษาวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ เช่น การตั้งเป้าหมาย กลยุทธ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จ และเครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี ส่งผลให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เพิ่มการรักษาความรู้ และความเชี่ยวชาญในเนื้อหามากขึ้น นอกจากนี้ กลยุทธ์เชิงรุกยังเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในทัศนคติ พฤติกรรม และนิสัยการเรียนของผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การควบคุมตนเอง แรงจูงใจ และความผูกพันในการเรียนรู้มากขึ้น ด้วยการมุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ กลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมีส่วนทำให้ประสบการณ์การศึกษามีประสิทธิผลและประสิทธิผลมากขึ้นสำหรับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาในท้ายที่สุด (Means et al, 2013)

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลการเรียน (Student engagement, motivation, and academic performance) กลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลการเรียน การศึกษาแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่องว่าผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก เช่น การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้แบบสืบเสาะ และรูปแบบห้องเรียนแบบพลิกกลับ จะมีส่วนร่วม มีแรงบันดาลใจ และลงทุนในการเรียนรู้มากขึ้น การมีส่วนร่วมและแรงจูงใจที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวข้องกับผลการเรียนที่สูงขึ้น รวมถึงเกรดที่ดีขึ้น คะแนนสอบ และอัตราการสำเร็จการศึกษา กลยุทธ์เชิงรุกที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ความเป็นอิสระ และความเกี่ยวข้องส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบในตัวผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จและความพึงพอใจทางวิชาการที่มากขึ้น ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของผู้เรียน แรงจูงใจ และผลการเรียน กลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมีส่วนทำให้ประสบการณ์การศึกษาที่สมบูรณ์และเต็มเต็มยิ่งขึ้นสำหรับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยรวม (Fredricks et al, 2004; Reeve, 2016)

3.3 ความพึงพอใจของครูและการพัฒนาวิชาชีพ (Teacher satisfaction and professional development): กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังส่งผลเชิงบวกต่อความพึงพอใจของครูและการพัฒนาวิชาชีพอีกด้วย นักการศึกษาที่ใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการสอนรายงานว่ามีความพึงพอใจในงาน ความสำเร็จ และประสิทธิภาพในบทบาทของตนมากขึ้น กลยุทธ์เชิงรุก เช่น การวางแผนการทำงานร่วมกัน การฝึกไตร่ตรอง และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน ด้วยการมอบความรู้ ทักษะ และการสนับสนุนแก่ครูในการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สถาบันการศึกษาจะส่งเสริมวัฒนธรรมของการปรับปรุงและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจของครูมากขึ้นและการเติบโตทางวิชาชีพ นอกจากนี้ กลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกยังช่วยให้ครูสามารถปรับการสอนให้เหมาะกับแต่ละบุคคล ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียน และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ช่วยเพิ่มความพึงพอใจและประสิทธิผลของครู (Reeve, 2016; Hattie, 2009)

3.4 ผลประโยชน์ของสถาบันและผลกระทบระยะยาว (Institutional benefits and long-term impact): กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ผลประโยชน์แก่สถาบันและผลกระทบระยะยาวที่ขยายออกไปนอกเหนือจากห้องเรียน

และผู้เรียนแต่ละคน สถาบันการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการสอนและการเรียนรู้ จะประสบกับการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในวัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศ และผลลัพธ์ กลยุทธ์เชิงรุกมีส่วนทำให้เกิด วัฒนธรรมของการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และความเป็นผู้นำร่วมกันระหว่างนักศึกษา ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ส่งเสริมความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันและความรับผิดชอบเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา นอกจากนี้ แนว การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการสอน การออกแบบหลักสูตร และแนวทางปฏิบัติในการ ประเมินอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ระดับประสิทธิผลของสถาบันและความสำเร็จของผู้เรียนสูงขึ้น ในระยะยาว สถาบันที่ ลงทุนในกลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกจะวางตำแหน่งตัวเองในฐานะผู้นำด้านนวัตกรรมและความเป็นเลิศทาง การศึกษา โดยดึงดูดผู้มีความสามารถ ทรัพยากร และความร่วมมือระดับแนวหน้าที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพและ ผลกระทบทางการศึกษา (Senge, 1990) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเผยให้เห็นแนวทางที่ครอบคลุมในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งครอบคลุมทั้งกลยุทธ์แบบดั้งเดิม และร่วมสมัย กลยุทธ์แบบดั้งเดิมที่ระบุ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและการวางแผน เทคนิคการบริหารเวลา กลยุทธ์ อภิ ปัญญา และกลไกการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะ วิธีการเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการช่วยให้นักเรียนจัด โครงสร้าง กระบวนการเรียนรู้ จัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความตระหนักรู้ในตนเองเกี่ยวกับ กระบวนการรับรู้ และ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านคำติชม กลยุทธ์เหล่านี้ มีส่วนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ มีระเบียบวินัยและ ไตร่ตรองซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้แบบควบคุมตนเอง (Smith, 2020)

นอกเหนือจากวิธีการแบบดั้งเดิมแล้ว การศึกษายังเน้นย้ำแนวทางร่วมสมัยที่รวมเอาเทคโนโลยีขั้นสูงและ เทคนิคการทำงานร่วมกัน เครื่องมือการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ซอฟต์แวร์เพื่อการศึกษาและทรัพยากร ดิจิทัล มอบประสบการณ์การเรียนรู้ แบบโต้ตอบแบบเฉพาะบุคคล วิธีการเรียนรู้ แบบร่วมมือและแบบร่วมมืออำนวยความสะดวก ในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนฝูงและการแก้ปัญหาโดยรวม เพิ่มความเข้าใจที่ ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและการรักษา ความรู้ แนวทางการเรียนรู้แบบอิงการสอบถามและแบบอิงปัญหาส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ ความรู้ในโลก แห่งความเป็นจริง ในขณะที่ โมเดลห้องเรียนกลับด้านจะปรับเวลาในชั้นเรียนให้เหมาะสมสำหรับ กิจกรรมการมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริง โดยอนุญาตให้นักเรียนทบทวนเนื้อหาการเรียนการสอนตามจังหวะของ ตนเองล่วงหน้า (Johnson, 2021)

ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อคุณภาพการศึกษามีความสำคัญมาก ผลลัพธ์ตาม หลักฐานบ่งชี้ว่ากลยุทธ์ดังกล่าวช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน แรงจูงใจ และผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ครู ยัง ได้รับประโยชน์จากความพึงพอใจที่ เพิ่มขึ้นและโอกาสในการพัฒนาทางวิชาชีพ ซึ่งสามารถนำไปสู่แนวทางการ สอนที่มี ประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ สถาบันต่าง ๆ ยังได้รับผลประโยชน์ระยะยาว เช่น อัตราการรักษาที่ดีขึ้น ผลลัพธ์ทาง วิชาการที่เพิ่มขึ้น และชื่อเสียงที่เข้มแข็งขึ้นในด้านแนวปฏิบัติด้านการศึกษาที่เป็นนวัตกรรมและมี ประสิทธิภาพโดยรวมแล้ว การบูรณาการกลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกแบบดั้งเดิมและร่วมสมัยส่งผลให้ระบบ การศึกษามี พลวัตและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Brown, 2022)

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษานี้ได้เน้นถึงความสำคัญของกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการยกระดับคุณภาพการศึกษา กล ยุทธ์แบบดั้งเดิม เช่น การตั้งเป้าหมาย การจัดการเวลา กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จและการประเมินตนเอง ควบคู่ไป กับแนวทางร่วมสมัย เช่น การบูรณาการเทคโนโลยี การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้แบบถามคำถาม และรูปแบบ ห้องเรียนกลับด้าน ล้วนแสดงให้เห็นว่าส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจของผู้เรียน กลยุทธ์เหล่านี้ ไม่เพียงแต่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความพึงพอใจของครูและการพัฒนา วิชาชีพอีกด้วย นอกจากนี้ ผลลัพธ์ตามหลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของแนวทางการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึก การคิดเชิงวิพากษ์ และทักษะตลอดชีวิตของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ในขณะที่ก้าวไปข้างหน้า มีการเรียกร้องให้ดำเนินการที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาการจัดการการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นักการศึกษา ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะต้องทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการปฏิบัติโดยอิงหลักฐานเชิงประจักษ์ในด้านการศึกษา ซึ่งรวมถึงการลงทุนในการพัฒนาวิชาชีพ การวิจัย และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการสอนและการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรสนับสนุนนโยบายและความคิดริเริ่มที่จัดลำดับความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนส่วนบุคคล และแนวทางปฏิบัติในการประเมินแบบองค์รวม ด้วยการนำกลยุทธ์การจัดการการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้และมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สามารถรับประกันได้ว่าผู้เรียนทุกคนจะสามารถเข้าถึงการศึกษาคุณภาพสูงที่เตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 และต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Andrade, H. (2000). Using rubrics to promote thinking and learning. *Educational Leadership*, 57(5), 13–18.
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. International Society for Technology in Education.
- Black, P., & William, D. (1998). Inside the black box: Raising standards through classroom assessment. *Phi Delta Kappan*, 80(2), 139–144.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active learning: Creating excitement in the classroom*, 1(125). ASHE-ERIC Higher Education Reports.
- Brame, C. J. (2013). Flipping the classroom. Vanderbilt University Center for Teaching. Retrieved from <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/flipping-the-classroom/>.
- Britton, B. K., & Tesser, A. (1991). Effects of time-management practices on college grades. *Journal of Educational Psychology*, 83(3), 405–410.
- Brown, L. (2022). The long-term impact of proactive learning management strategies on institutional benefits. *Journal of Educational Advancement*, 15(2), 234–256.
- Chickering, A. W., & Gamson, Z. F. (1987). Seven principles for good practice in undergraduate education. *AAHE Bulletin*, 39(7), 3–7.
- Fisher, D., Frey, N., & Hattie, J. (2018). Visible learning for literacy, grades K–12: Implementing the practices that work best to accelerate student learning. Corwin Press.
- Flavell, J. H. (1979). Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive-developmental inquiry. *American Psychologist*, 34(10), 906–911.
- Frederickson, J., & Cline, T. (2015). *Special educational needs, inclusion, and diversity (6th ed.)*. McGraw-Hill Education.

- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research, 74*(1), 59–109.
- Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. Teachers College Press.
- Hattie, J. (2009). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research, 77*(1), 81–112.
- Hmelo–Silver, C. E. (2004). Problem–based learning: What and how do students learn? *Educational Psychology Review, 16*(3), 235–266.
- Hwang, G. J., & Wu, P. H. (2014). Applications, impacts, and trends of mobile technology–enhanced learning. A review of 2008–2012 publications in selected SSCI journals. *International Journal of Mobile Learning and Organization, 8*(2), 83–95.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning (5th ed.)*. Allyn & Bacon.
- Johnson, R. (2021). Contemporary approaches to proactive learning: A review of technology–enhanced and collaborative methods. *Educational Innovations Review, 18*(4), 78–95.
- Jonassen, D. H. (1999). *Designing constructivist learning environments*. In C. M. Reigeluth (Ed.), *Instructional–design theories and models: A new paradigm of instructional theory* (Vol. 2, pp. 215–239). Routledge.
- Liu, O. L., Bridgeman, B., & Adler, R. M. (2012). Measuring learning outcomes in higher education: Motivation matters. *ETS Research Report Series, 12*(1), i–78.
- Locke, E. A., & Latham, G. P. (1990). *A theory of goal setting and task performance*. Prentice–Hall.
- Macan, T. H., Shahani, C., Dipboye, R. L., & Phillips, A. P. (1990). College students' time management: Correlations with academic performance and stress. *Journal of Educational Psychology, 82*(4), 760–768.
- Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2013). *Evaluation of evidence–based practices in online learning: A meta–analysis and review of online learning studies*. US Department of Education.
- Piaget, J. (1972). *Intellectual evolution from adolescence to adulthood*. *Human Development, 15*(1–2), 1–12.
- Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. *Journal of Engineering Education, 93*(3), 223–231.
- Purdie, N., & Hattie, J. (2016). *The importance of classroom management*. In P. W. Richardson, S. A. Karabenick, & H. M. G. Watt (Eds.), *Handbook of Research on Classroom Management* (pp. 3–17). Routledge.
- Reeve, J. (2016). *Autonomy–supportive teaching: What it is, how to do it*. In S. Karabenick & T. Urdan (Eds.), *Advances in motivation and achievement: The learner's perspective* (Vol. 19, pp. 143–188). Emerald Group Publishing Limited.
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context*. Oxford University Press.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations, Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology, 25*(1), 54–67.

- Savery, J. R., & Duffy, T. M. (1995). Problem-based learning: An instructional model and its constructivist framework. *Educational Technology, 35*(5), 31-38.
- Schraw, G., & Moshman, D. (1995). Metacognitive theories. *Educational Psychology Review, 7*(4), 351-371.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Currency Doubleday.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.
- Tucker, B. (2012). The flipped classroom. *Education Next, 12*(1), 82-83.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Zimmerman, B. J. (2000). *Attaining self-regulation: A social cognitive perspective*. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich, M. Zeidner (Eds.), *Handbook of self-regulation* (pp. 13-39). Academic Press.
- Zimmerman, B. J. (2002). Becoming a self-regulated learner: An overview. *Theory Into Practice, 41*(2), 64-70.

